

21 ביולי 2026

לכבוד

אלוף אבי בלוט, מפקד פיקוד מרכז
אל"מ קובי מרקוס, יועמ"ש איו"ש
תא"ל הישאם אבראהים, ראש המינהל האזרחי
ניצב משה פינצי, מפקד מחוז ש"י
מר הושעיה הררי, מנכ"ל החטיבה להתיישבות
מר ישראל כ"ץ, שר הביטחון

שלום רב,

הנדון: דרישה נוספת טרם פנייה לערכאות – להגנה אפקטיבית על תושבי כפר דומא והבטחת

גישתם לאדמות חקלאיות ולשטחי מרעה

סימוכין: פניותינו מהימים 10.6.2025, 22.7.2025, 12.11.2025, 29.1.2026 ו-17.3.2026; מענה יועמ"ש איו"ש מהימים 15.6.2025, 31.12.2025 ו-18.2.2026

אנו פונים אליכם פעם נוספת, בשם מועצת כפר דומא ותושבי הכפר וסביבתו (מצ"ב יפויי כוח), בדרישה כי תנקטו בדחיפות את כל האמצעים הדרושים כדי להגן באופן אפקטיבי על תושבי הכפר ורכושם, וכי תאפשרו להם גישה בטוחה לאדמות החקלאיות שעובדו על ידיהם ולשטחי המרעה באזור הכפר. מניעת הגישה שעליה התרענו בפניותינו הקודמות התפשטה והחמירה, כך שכיום היא חלה על כל המרחב החקלאי הסובב את הכפר. מתנחלים מהמאחזים באזור, ובייחוד "מכתם לדוד" ו"גיבורי דוד" שהוקמו בקיץ 2025, מונעים מתושבי דומא גישה לאדמות החקלאיות, מנשלים אותם מהזכות לעבד אדמות אלה, ומתנכלים להם גם בשטחו הבנוי של הכפר. כתוצאה מכך, הפעילות החקלאית בכפר פסקה כמעט לחלוטין, התושבים סובלים מפגיעה קשה בפרנסתם, בתרבותם ובאורח חייהם, ונאלצים להסתגר בבתיהם כדי להגן על עצמם. פניותיהם למשטרה ולצבא לא הועילו, ובחלק מהמקרים חיילים אף שיתפו פעולה עם התוקפים. לנוכח התמשכות התופעה והחמרתה כמתואר, למרות פניותינו החוזרות, נצפה למענה מהיר ולגוף העניין, טרם פנייה להליכים.

1. דומא הוא כפר הנסמך על חקלאות. האדמות הסובבות אותו ושייכות לתושביו, שימשו אותם במשך עשרות שנים לעיבוד חקלאי ולמרעה. תצלומי אוויר של הכפר וסביבתו הזמינים באתר המרכז למיפוי ישראל מעידים על כך בבירור. נראה בהם קיומם הרציף של חלקות חקלאיות ומטעי זיתים ופרי המקיפים את הכפר מכל עבריו. [תצלומי האוויר זמינים באתר](#).

2. בשנים האחרונות, וביתר שאת מאז אוקטובר 2023, מתנהל מהלך מתוכנן לדחיקת תושבי הכפר מאדמות אלה, באמצעות כיתורו במאחזים. מדובר בשיטה מוכרת, ששימשה לסילוק עשרות קהילות רועים מכל רחבי הגדה המערבית, וכעת מושקעים מאמצים ניכרים בניסיון ליישמה גם על כפרים (אורן זיו "המתנחלים לא עוצרים: הטיהור האתני מתרחב לשטח B" **שיחה מקומית**

(22.3.2026) (להלן: זיו)). כבמקומות אחרים, המאחזים אינם פועלים לבד, אלא מקבלים גיבוי תקציבי ואחר מזרועות שונות של המדינה (כרם נבות ושלוש עכשיו **השומרוני הרע – ביזת קרקעות על ידי מתנחלים בגדה המערבית באמצעות רעיית צאן ובקר** 55-45 (2025)).

3. במהלך 2024 הוקם מדרום לכפר המאחז "גל יוסף" וממזרח לדומא המאחז "מצפור פצאלי". בקיץ 2025 צבר מהלך הדחיקה תאוצה, כשבזה אחר זה הוקמו מצפור לכפר המאחזים "מכתם לדוד" (בצפון-מערב) ו"גיבורי דוד" (בצפון-מזרח). תושבי מאחזים אלה פועלים באלימות שיטתית כדי למנוע מתושבי הכפר וסביבתו לעשות כל שימוש באדמות המקיפות אותו, לדחוק אותם לתוך המרחב הבנוי של הכפר, ולערער את קיומם גם שם.
4. ניסיונות רבים של התושבים הפלסטינים לקבל הגנה מהמשטרה ומהצבא לא צלחו. קריאות למוקד המשטרה לא זכו למענה, תלונות שהוגשו לא הובילו לדבר, ואילו הצבא כשהגיע למקום סייע לתוקפים – בהעלמת עין או בשיתוף פעולה ישיר.
5. בחלקים הבאים יובאו עדויותיהם המפורטות של התושבים לסילוקם השיטתי מהמרחב, ולהפקרתם בידי כוחות הביטחון.

מניעת גישה לאדמות חקלאיות – מכל הכיוונים המקיפים את הכפר

6. האזורים **שממערב ומצפון-מערב לדומא** משופעים במטעי זיתים ופרי. תושבים אשר להם אדמות באזורים אלה הסתמכו עליהן כמקור פרנסה משמעותי, במיוחד בעונת המסיק. מאז אוקטובר 2023 גישתם לאדמות הוגבלה מאוד, ומאז הקמת המאחזים בקיץ 2025 היא נמנעת לחלוטין. בכל פעם שניסו לעבד את אדמותיהם, מתנחלים הבריחו אותם בכוח ובאיומים, לעתים תוך הפעלת הצבא. בין היתר, התושבים איבדו כך כליל את עונת המסיק האחרונה.
7. תושב דומא, א', העיד על כך: "יש לי 800 עצי זית בצד המערבי של הכפר, אלה עיקר הזיתים שלי. בכל שנה הייתי מפיק מהם 60 מכלים של שמן. השנה, כשיצאתי עם משפחתי למסוק את הזיתים, הופיעו שלושה מתנחלים חמושים שדרשו שנעזוב מיד. כשראו שאנחנו נשארים, הם קראו לעוד מתנחלים שהקיפו אותנו והתחילו לקחת לנו ציוד. לא רצינו להסתכן בעימות איתם, ולכן חזרנו לכפר". תושבת נוספת, מ', העידה: "יש לנו במערב הכפר חלקה של בערך 8 דונמים, ובה עצי זית, תאנה ושקד. ניסינו להגיע אליה מספר פעמים. המתנחלים אמרו לנו: 'תצאו מפה, אין לכם פה כלום, זו האדמה שלנו'. בעונת המסיק האחרונה לא הצלחנו למסוק שם. גם את השקדים והתאנים לא הצלחנו לקטוף. באחת הפעמים שבהן ניסיתי להגיע לחלקה, הייתי עם הבן והנכדים שלי. מתנחלים יצאו לקראתנו ואמרו שאם נגיע שוב, הם לא יהססו להרוג אותנו. הם אמרו שרק בגלל הילדים, הם לא יורים בנו במקום".
8. באוגוסט 2025 פרצו מתנחלים כביש מהמאחז "מכתם דוד" לכיוון מזרח, ובקצהו הקימו את המאחז "גיבורי דוד". עוד קודם לכן סבלו תושבים אשר להם חלקות חקלאיות **ממזרח לכפר** מהתנכלויות מצד מתנחלים, אך בעקבות הקמת המאחז מאמצי הסילוק הפכו סדרתיים ואלימים בהרבה. כיום התושבים אינם יכולים להגיע לאדמות כלל. "יש למשפחתנו כ-60 דונם באדמות שממזרח לכפר. גידלנו בהם זיתים. עוד לפני שהמתנחלים הקימו את המאחז, הם היו מגיעים על טרקטורונים ומרוקנים לנו את מכלי המים, כדי שלא נוכל להשקות את העצים. אחרי שהקימו את המאחז, לא הצלחנו להגיע לאדמות יותר. בכל פעם שניסינו המתנחלים עצרו אותנו

– חסמו לנו את הדרך לאדמות מצד אחד, ולכפר מצד שני, כדי שלא נוכל לעבור. נאלצנו להתקשר לצבא או למשטרה כדי שיוציאו אותנו משם", העיד ר'.

9. מ' העידה על הפעם האחרונה שבה הגיעה לאדמתה: "יש למשפחתי 350 עצי זית, תאנים וגפנים ממזרח לכפר. כששמעתי שהמתנחלים פורצים כביש שם, הלכתי בעצמי לראות מה הם עושים. אחד המתנחלים אמר לי שאם לא אעזוב מיד, הוא לא יהסס לתת לי כדור בראש, ודרך שלוש פעמים את הנשק... נהגנו להגיע לאדמות האלה באופן יומיומי, כדי לטפל בכל הגידולים. זה היה מקור פרנסה עיקרי של משפחתנו. במיוחד כיום, כשיש לנו מחסור בעבודה ופרנסה אחרת".

10. באזורים **שמדרום לכפר** גידלו תושבי דומא גידולים עונתיים וגם שם הם נטעו מטעי זיתים. האזור מרוחק יותר מהמאחזים, אך מתנחלים "מפטרלים" בו בקביעות על גבי טרקטורונים, ורודפים אחרי התושבים שמנסים לעבד את אדמתם עד שאלה עוזבים את השטח. "המתנחלים מסתובבים על טרקטורונים ומגרשים כל מי שבא לשם", העיד תושב אחד. על פי עדותו של א', "כשהשכן שלי ניסה לחרוש באזור הזה, הגיעו מתנחלים על טרקטורון וגירשו אותו". ועל פי עדותה של ס': "לפני שלושה שבועות ניסיתי להגיע לאדמה שלי שמדרום לכפר, כדי לטפל בעצי הזית. הגיע מתנחל על טרקטורון ורדף אחריי. הוא המשיך לרדוף אחריי עד שהגענו לבתים של הכפר".

11. מניעת הגישה נעשתה בגיבוי ובאמצעות הצבא, אותו התושבים הפלסטינים הזעיקו למקום כדי שיגן עליהם ועל זכויותיהם. כך למשל, תושב שמתנחלים ניסו למנוע ממנו למסוק באדמתו שממערב לכפר, פנה לצבא לעזרה. החיילים שהגיעו למקום אזקו אותו ואת בני משפחתו, ואז הורו להם לעזוב בתואנה שאינם יכולים למסוק ללא תיאום. הם לא הציגו כל אסמכתה חוקית לדרישה, שלא הועלתה בעבר. ר', שבבעלות משפחתו חלקה ממזרח לכפר, העיד: "אחי היה בחלקה עם הבנות שלו. הגיעו מתנחלים ואיימו להרביץ לו. הוא קרא לצבא, אבל המתנחלים אמרו לחיילים שהוא זה שעושה להם בעיות, אז החיילים הוציאו אותו מהשטח. מאז המקרה, כל המשפחה לא חזרה לחלקה".

הרס שיטתי של חלקות, יבול ועצים

12. בד בבד שהם מונעים מהפלסטינים לעבד את אדמותיהם, מתנחלים מהאזור נוהגים להכניס את עדריהם שלהם לאדמות הפלסטיניות כדי שירעו בהן. העדרים הרועים מכלים את היבול, רומסים גידולים, ומחוללים הרס בחלקות. השיטה ידועה ומוכרת, ותושבים רבים בדומא מעידים עליה: "את העצים שהיו לנו, הפרות והכבשים של המתנחלים אכלו והחריבו"; "המתנחלים הכניסו את העדרים שלהם לחלקה שלנו, וכל היבול נאכל"; "מתנחלים חתכו את הגדר סביב החלקה שלנו, והכניסו את העדרים שלהם שהשחיתו את הגידולים"; "המתנחלים מכניסים את הפרות לתוך מטעי הזיתים שלי ושל שכניי, והן הורסות את העצים".

13. הרס רב נגרם לחלקות ולמטעים גם באופן ישיר. תושבי דומא מעידים על שריפת ועקירת עצים, ועל חבלה או גניבה של ציוד חקלאי. להלן מקצת מהעדויות:

"שרפו לי עצי זית ותאנה באדמות שממערב לכפר". "יש לנו חלקה של 17 דונם של עצי זית, בצד הדרום-מזרחי של הכפר. היו שם עצי זית צעירים. המתנחלים עקרו אותם". "בצד המערבי של הכפר עקרו לי 420 עצים – זיתים, שקדים ופירות נוספים – חלקם בני 30 שנה. בנוסף, הרסו גדר באורך 800 מטר". "האדמות שלי היו מעובדות, מגודרות, מושקות... מתנחלים חתכו לי את

הגדר, חיבלו בצנרת... יותר מ-1,500 עצים נהרסו או נעקרו או שעלו עליהם עם טרקטורון". "חתכו לנו את הגדר שוב ושוב. פירקו את צנרת המים ולקחו את הברזים. הורדתי את הגלגלים מהטרקטור, בתקווה שככה לא יגנבו אותו. אבל גם אותו גנבו".

מניעת מרעה ופגיעה בגידול בעלי החיים

14. מאז אוקטובר 2023 תושבי דומא אינם מצליחים לקיים מרעה, עקב חסימות דרכים (פירטיות וכאלה שהציב הצבא) ובעיקר בשל התנכלות לרועים מצד מתנחלים. נ', שעדיין מגדל עדר, העיד על כך: "אני לא מצליח להוציא את העדר שלי למרעה, אפילו 50 מטר מחוץ לבית. בכל פעם שאני מנסה לצאת – אפילו באזורים המרוחקים מהמאחזים – המתנחלים מגיעים אליי ומסלקים אותי". כתוצאת ממניעת המרעה, נאלצו תושבים רבים למכור את עדריהם, משום שגידול בעלי החיים אינו בר קיימא ללא מרעה ומשום שלא עמדו בעלויות הגבוהות הכרוכות ברכישה קבועה של מספוא ומים לבעלי החיים. "בעבר, מקור פרנסה נוסף של משפחתי היה גידול בקר. היו לנו 25 פרות. אחרי שהקימו את המאחזים, נאלצנו למכור את כולן כי מנעו מאתנו מרעה", העידה מ'. ד' העיד גם הוא: "היו לי בערך 30 ראשי צאן, שהוצאתי למרעה באזור. כשהמתנחלים החלו לגרש את הרועים והחקלאים חששתי להמשיך בכך, ומכרתי את העדר".

15. התושבים המעטים שלא מכרו את עדריהם ורוכשים עבורם מספוא, מתמודדים בחודשים האחרונים עם גזל שלו. שכן, מתנחלים החלו להאכיל את עדריהם לא רק ביבול שצמח בחלקות התושבים, אלא גם מן השקתות שבחצרותיהם. נ' העיד על כך: "הייתי בדיר שלי וטיפלתי בעזים. כשיצאתי מהדיר, פתאום ראיתי מתנחל עם כ-30 פרות בחצר שלי. הוא ישב מתחת לעץ החרוב שבכניסה לביתי, והפרות אכלו ישר מהשוקת של הצאן שלי".

16. גידולי בעלי החיים בדומא נפגעו גם כתוצאה מגניבה והרג של בעלי חיים, ומהרס של מבנים לגידולם. חלק מהם אירעו במהלך מתקפות המתנחלים ההמוניות על הכפר, באפריל 2024 ובאפריל 2025. מספר תושבים העידו על כך: "באפריל 2024 היתה כאן פשיטה גדולה של מתנחלים. אנחנו נסגרנו בבית, וכשיצאנו גילינו שהם הרגו חלק מהצאן". "במתקפה על הכפר באפריל 2024 מתנחלים שרפו לי לול ובו 22 אלף עופות. מחציתם לא שרדו, והשאר לא היו כשירים למכירה. באותו אירוע, גנבו לי גם עשרה ראשי צאן". מ', שגידל בעלי חיים בחלקתו שממזרח לכפר, העיד: "היו לנו ארבעים כוורות דבורים. שלושים מהן מתנחלים מ'גיבורי דוד' הרסו. בנוסף, הרגו ארבעה מחמשת הסוסים שגידלנו ואת ארבעת הכלבים שלנו".

17. חלק מהתושבים מעידים כי נאלצו להעביר את בעלי החיים שגידלו למקום אחר, בטוח יותר. כך למשל, תושב שלילה אחד גנבו שלושה מבין ארבעים ראשי הצאן שגידל, העביר למחרת את כל עדרו לעיירה אחרת. נ', מקהילת ח'רבת מראגים שממערב לכפר, העיד: "באחד הימים הגיעו אלינו ארבעה מתנחלים, שניים מהם עם נשק, ושאלו איפה העדר שלנו. ענינו שהוא בדיר. הם אמרו: 'אסור לכם להחזיק אותו פה, קחו אותו לדומא'. כעבור כמה שבועות התחלנו לחשוש שהעדר עומד להיגנב. המתנחלים היו מגיעים בלילה, מדליקים מדורה ליד הדיר שלנו, ונשארים שם. אז העברנו את העדר לדומא". התושב שגידל דבורים העיד, כי את עשר הכוורות שהצליח להציל הוא העביר לתוך דומא.

גירוש והתנכלות לקהילות רועים במרחב דומא

18. באוקטובר 2023 גורשה קהילת עין א-רשאש שחייתה מדרום לדומא. חלקה עבר להתגורר בתוך הכפר או ממזרח לו, במקום מושבה של קהילת כעבאנה. בעקבות הקמת המאחזים בקיץ 2025, גברו האיומים על שתי הקהילות האחרות במרחב דומא: קהילת כעבאנה שהתגוררה ממזרח לכפר, והיתה נתונה במשך כחצי שנה למתקפות בלתי פוסקות מצד מתנחלים ממאחז "גיבורי דוד", וקהילת ח'רבת מראג'ים שמתגוררת ממערב לכפר, וסופגת הטרדות ומתקפות מצד מתנחלים מהמאחזים "גל יוסף", "מכתם לדוד" ו"גיבורי דוד".

19. תושבים מקהילת כעבאנה מעידים על מסכת האלימות שניחתה עליהם לאחר הקמת המאחז הצפון-מזרחי: "יום אחד הגיעו שלושה מתנחלים חמושים באקדחים ובנשק ארוך. הם הסתובבו באזור שאנחנו גרים בו, והכניסו את הכבשים שלהם לחצרות הבתים שלנו. התקשרתי למוקד 100. הבטיחו לי שהמסערה בדרך, אבל אף ניידת לא הגיעה. בינתיים, המתנחלים חתכו את שקי האוכל של בעלי החיים וגם את הברזנטים. פחדנו מאוד", העיד ע'. ד' העיד: "המתנחלים התחילו לבוא אלינו ביום ובלילה... בלילות הם זרקו אבנים על הבתים. הביאו רמקול, צעקו והרעישו, עשו הכול כדי למרר את חיינו... אחרי כך, התחילו לחבל במכלי המים – לרוקן אותם או להשליך לתוכם פסולת. הילדים שלנו למדו בבית הספר בדומא, והמתנחלים התנכלו להם בדרך לשם ובחזרה. היה ברור שהם מנסים לגרום לנו להתעמת איתם, אבל נמנענו מכך בכל מחיר. כך היה עד מרץ 2026".

20. בשל האלימות שפשתה במרחב, זה חודשים ארוכים שתושבי הקהילות במרחב הכפר דומא נאלצו להיעזר בפעילי נוכחות מגינה, שתיעדו ובלמו את התקיפות, סייעו בהתנהלות מול הרשויות ונכחו במקום 24 שעות ביממה.

21. בראשית מרץ הוצא צו סגירת שטח, שאסר על כניסת ישראלים לחלק גדול מהאדמות סביב דומא, לרבות אזורי המגורים של קהילות כעבאנה וח'רבת מראג'ים. על פניו, הוא יכול היה לספק לקהילות הגנה מפני ההתנכלויות הבלתי פוסקות. בפועל, הצו נאכף רק על פעילי נוכחות מגינה שניסו לסייע לקהילות, ולא על מתנחלים שפעלו נמרצות כדי לגרשן. התוצאה הצפויה מראש היתה גירוש קהילת כעבאנה, והסלמת ההתנכלות לקהילת ח'רבת מראג'ים.

22. ד' העיד: "בערך 20 יום לפני שעזבנו, מתנחלים ניתקו לנו את החיבור לחשמל ולמים. כשזה קרה התקשרתי למסערה. למקום הגיע צבא. החיילים ראו מה המתנחלים עושים – ולא עשו כלום. הלכו כמו שבאו. הרגשנו שהמצב הופך להיות מסוכן מכדי להישאר". אותו תושב העיד כי מיד לאחר שהקהילה עזבה, מתנחלים פרצו לבתים וגנבו את תכולתם. פ' העיד: "המתנחלים עקרו את הדלת ולקחו הכול: רהיטים, מכשירי חשמל, לוחות סולאריים, כלי עבודה, כלי מיטה, כלי מטבח. כפית סוכר הם לא השאירו". כיום גרים תושבי הקהילה בדיוור זמני בתוך דומא, בדלות רבה.

23. תושבי ח'רבת מרג'אם סובלים גם הם מפלישות ותקיפות חוזרות ונשנות. ח' העיד: "ביום 12.12.2025 נכנסו לביתנו ארבעה מתנחלים. הם קפצו מעל הגדר, נכנסו לחצר, וטענו שזה הבית שלהם ועלינו להסתלק. אחד מהם היה גבוה וחזק. הוא הרים אותי באוויר, ואז השליך בכוח לרצפה. ב-17.1.2026 אותם ארבעה מתנחלים הגיעו אלינו שוב. קפצו לתוך החצר, ורצו להיכנס

לתוך הבית. הפעם הבחור הגבוה נתן לי אגרוף". כעבור חודשיים האירוע שוב חזר על עצמו, כשהפעם התושב הותקף בגז פלפל.

24. נ' העיד על ההחמרה שחלה במרץ, לאחר שהוצא צו סגירת השטח. "מאז הקיץ המתנחלים רועים ממש ליד הבתים שלנו, אבל במרץ הם התחילו להגיע יומיום. רעו בחצר שלנו, ובכל פעם שנתקלו באחד מבני המשפחה הם ריססו אותנו בגז פלפל. אותי ריססו פעמיים, ואת שני בניי הגדולים יותר מכך. כשהיינו יוצאים מהבית, הם אמרו שאסור לנו לצאת ולהסתובב. התנכלו לילדים הקטנים שלי בדרך לבית הספר. בשלב מסוים, שלחתי את הילדים לגור אצל סבא שלהם בתוך דומא עד שתסתיים שנת הלימודים". בתחילת אפריל הוארך צו סגירת השטח למשך שנה. כחודשיים לאחר מכן הוא בוטל. נסיבות הוצאתו, ביטולו וכמובן אופן אכיפתו מעוררים שאלות מהותיות לגבי התכלית שנועד לשרת.

חסימת כבישים, פגיעה בתשתיות, התנכלות לנוסעים

25. ביוני שעבר, מיד לאחר הקמת המאחז "מכתם לדוד", חסמו מתנחלים במערום סלעים את הכביש הצפוני המוביל מדומא לשכם. מאז, כבר למעלה משנה, תושבי הכפר אינם יכולים לעשות שימוש בכביש זה. את הכביש המחבר בין דומא לח'רבת מראג'ים מתנחלים חסמו בסלעים שלוש פעמים בחודשים האחרונים. החסימה מכבידה על התושבים, שילדיהם והעדר שברשותם הועברו לכפר כאמור, מבודדת אותם ופוגעת בביטחונם. יחד עם חסימתו המתמשכת של הכביש הצפוני, היא מהווה דוגמה לקלות שבה אזרחים חסרי סמכות שוללים את חופש התנועה של תושבי דומא.

26. מתחת לכביש הצפוני החסום עובר צינור המים הראשי של הכפר. על פי עדותה של חברת מועצת דומא, בשנה האחרונה חיבלו בצינור, וחסימת הכביש הקשתה מאוד לתקנו. כתוצאה מכך נפגעה אספקת המים לכפר, והתושבים נאלצו לרכוש מים במכלים. בנוסף, מתנחלים מנעו מהמועצה לחבר מחדש לחשמל ולמים את האזור שבו גרה קהילת כעבאנה טרם גירושה. באזור שמדרום לכפר, מתנחלים מפריעים לפינוי הזבל. הם אינם מאפשרים לרכב איסוף האשפה של הכפר להיכנס לאזור ולפנותה, תוך יצירת סיכון למפגע תברואתי.

27. תושבי הכפר היוצאים ממנו או חוזרים אליו במכוניותיהם, מועדים להתנכלות ביציאה ובכניסה. ח' העיד על שני מקרים שאירעו בהפרש של חודשיים, בהם נחסם רכבו על ידי מתנחלים. "בתאריך 2.3.2026 שישה מתנחלים עצרו את הרכב שלי, בדרך בין דומא לח'רבת מראג'ים. חסמו אותי מלפנים ומאחור, הוציאו אותי מהרכב והרביצו לי. כשניסיתי להתקשר למשטרה, הם לקחו לי את הטלפון ושברו אותו. בתאריך 8.5.2026 נסעתי עם בני משפחתי לעבר היציאה מדומא. כשהגענו לאזור השער הצהוב מתנחלים חסמו אותנו מכל הכיוונים: טרקטורן מלפנים, טרקטורן מאחור, רכב לבן מימין, ומתנחל שנעמד משמאל. עשו לנו ממש אמבוש, לא יכולנו לזוז. התקשרתי למשטרה, אבל המוקדן רק אמר לי 'דבר עברית'". אחרי דקות ארוכות ומורטות עצבים, מכוניות פלסטיניות נוספות התקרבו לאזור והמתנחלים עזבו.

פלישות והטרדות גם בתוך דומא

28. בחודשים האחרונים מתרבות כניסות המתנחלים גם לכפר עצמו. הם נכנסים אליו עם עדריהם ומסתובבים עימם בין בתים ובקרבת בתי ספר, או נוסעים ברחבי הכפר על גבי טרקטורונים

בעודם חמושים. באפריל 2026 הותקף באחת הנסיעות הללו נהג מונית, שרוסס בגז פלפל. לאחרונה, מתנחלים פוקדים בתי מלאכה בכפר כמו נגריות ומסגריות ומאיימים על בעליהם. בחלק מהמקרים בעלי בתי המלאכה סוגרים למשך היום, כדי לא להיקלע לעימות עימם.

29. בפאתי הכפר מתנחלים רועים כעת באופן יומיומי. ד' מקהילת כעבאנה, שגר כיום בבית שנמצא בקצה הכפר העיד על כך: "מתנחלים התחילו להסתובב גם באזור שאני גר בו עכשיו. באים על טרקטורונים, עם הפרות, כמה פעמים ביום. אנחנו סוגרים את עצמנו בתוך הבית ולא יוצאים כשהם באזור". תושבת נוספת העידה: "בלילות אנחנו לא ישנים טוב. במיוחד האנשים שגרים בפאתי הכפר. הפחד הגדול הוא שיבואו אלינו בלילות".

פגיעה קשה ומקיפה בתושבים ובכפר

30. נזקי התושבים מחוסר היכולת לעסוק בחקלאות ובמרעה, הרס התשתית והתוצרת החקלאית, והפגיעה בגידולי בעלי החיים הולכים ומאמירים. עבור תושבים רבים מדובר בפגיעה מצטברת, משום שאדמותיהם נמצאות בכמה אזורים מסביב לדומא, שלכולם אין גישה; או שהם עסקו הן בחקלאות והן בגידול בעלי חיים, ונפגעו בשני העיסוקים.

31. חשוב לעמוד גם על המשמעות הכוללת של שיתוק הפעילות החקלאית בכפר. כאמור, מניעת הגישה נוגעת **לכלל** האדמות המקיפות אותו, ואין כמעט תושב שלא נפגע ממנה. התוצאה המצרפית היא אובדן ענפי חקלאות שלמים שהיו מרכיב מרכזי מכלכלת הכפר, מאורח החיים בו, ומהיותו בר קיימא. "אנחנו כפר שתושביו תמיד עסקו בחקלאות", מעידה חברת מועצת דומא, "כאלפיים דונם שימשו לגידולי דגנים. כיום יש אפס גידולי דגנים. בגלל מניעת המרעה, רוב מוחלט של התושבים שגידלו עדרים מכרו אותם. ענף מוצרי החלב היה ענף משגשג בדומא, ועכשיו הוא לא קיים. ענף נוסף שנפגע מאוד הוא ענף הזית. משפחות רבות התפרנסו מגידול זיתים, והשנה בקושי הצליחו למסוק אפילו עץ אחד".

32. בנוסף על פי עדותה, "רבות מנשות הכפר עסקו בחקלאות עונתית וגידלו במיה, פול, אפונה וחומוס באזורים שכיום אין אליהם גישה, במזרח ובדרום הכפר. היתה בכפר גם תעשייה זעירה שגשים עסקו בה, של הכנת מטאטים מעלי דורה או תירס. כשגידולי הדגנים פסקו, היא נעלמה".

33. לנזקי התושבים מחקלאות מתווספים נזקים אחרים לרכוש. הבולטים שבהם הם גניבת הריהוט והציוד של קהילת כעבאנה במרץ 2026, והצתת מבנים ומכוניות במסגרת המתקפות ההמוניות בשנים 2024 ו-2025. ח', תושב ח'רבת מראג'ים, העיד על נזקיו: "בפשיטה בשנת 2025 הציתו את הבית שלנו. הסלון ואחד החדרים נשרפו. במזל לא היינו באותו יום בבית. אם הייתי נשאר בבית, היו הורגים אותי".

34. הפלישות, התקיפות וההתנכלויות היומיומיות, ובוודאי אירועי קצה כמו גירוש קהילה ומתקפות המוניות, מערערים באורח קשה ביותר את תחושת הביטחון של התושבים, ובין היתר מאלצים אותם להסתגר. מהלך הדחיקה חודר כל העת לעוד אזורים ובעלי עיסוקים, לרבות בתוך השטח הבנוי של הכפר. התושבים מדגישים כי כפייתם להסתגר פוגענית לא פחות מגזילת פרנסתם. "האדמות שימשו אותנו לא רק לחקלאות, היינו יוצאים אליהן גם כדי לנשום אוויר. החיים שלנו היו שם. היום אנחנו חנוקים בכפר. כמו בכלא", העיד ר'. פ' העיד: "היינו מגיעים לאדמות שלנו לפחות פעמיים בשבוע – כדי לעבוד, לנשום אוויר, לנוח, להיות עם המשפחה. עכשיו זה בלתי אפשרי".

35. על פי חברת מועצת דומא, "הגענו למצב שבו לדור הצעיר אין שום אופק בכפר, בגלל הפגיעה הקשה בפרנסה ובגלל האלימות". תושב ח'רבת מראג'ים, העושה מאמץ אדיר כדי להצליח להמשיך לגור במקום, מעיד כי בנו עבר השנה לגור בתלפית, "כדי לחיות חיים נורמליים".

יחס הרשויות: היעדר אכיפה ושיתוף פעולה עם האלימות

36. במספר רב של מקרים ניסו תושבי דומא להזעיק משטרה או צבא, אך לא זכו לסיוע. כשהגישו תלונות במשטרה, אלה לא הובילו לדבר. העדויות בנושא רבות, ורק מקצתן מובא כאן כדוגמה. "באוקטובר 2025 מתנחלים גרמו נזק לבית שלי, באדמות שממזרח לכפר. התקשרתי למוקד 100 של המשטרה. הגיע שוטר, וכשהראיתי לו את הנזק הוא אמר לי: 'המתנחלים כבר לא כאן. אני לא יכול לעשות שום דבר אם אני לא תופס אותם ביד'. הוא סרב לראות תיעוד שלהם שהיה ברשותי", העיד א'.

37. מ' העיד: "להפתעתי, כשאני פונה למשטרה, בחלק מהמקרים השוטרים אומרים לי: 'שלחנו חיילים לטפל בתלונה'. אבל מי שמגיע לבוש במדים הוא מתנחל שגר כאן בסביבה, ואני מזהה". על פי עדותו של נ', "בכל פעם שהמתנחלים מביאים את הפרות לכאן, אנחנו מתקשרים למשטרה. מבין עשרות הפעמים שהתקשרנו, פעמיים הם הגיעו. בפעמיים האלה, השוטר אמר לי: 'אם המתנחלים לא נכנסים אליך לתוך הבית, אל תתקשר למשטרה'". פ', שביקש להתלונן על נזק שנגרם לחלקתו ולביתו ממזרח לכפר, העיד: "כשהגעתי למשטרה להגיש תלונה אמרו לי: 'זה הבית שלך, אתה יכול להיות בו, אבל אם המתנחלים באים אליך, תתרחק המקום'".

38. תושבים שהגישו תלונות במשטרה מעידים כי דבר לא אירע בעקבות הגשתן. ד' מעיד כי בשנה האחרונה הגיש שלוש תלונות למשטרה: בגין זריקת אבנים על ביתו, תקיפת ופציעת בנו, ואיומים עליו בנשק. "באף אחת מהתלונות לא שמעתי מהם". ח', שהותקף מספר פעמים בביתו וברכבו בחודשים האחרונים, הגיש תלונה במשטרה לאחר כל פעם. "כולם בתחנה כבר מכירים אותי", הוא צוחק, "בהתחלה נתנו לי הרגשה שהולכים לפתור את העניין. אבל מאז לא קרה כלום". תלונות שהוגשו בעקבות הפשיטות ההמוניות על הכפר גם הן לא זכו לטיפול. א', שהלול שבבעלותו נשרף באפריל 2024, הגיש תלונה בעקבות המקרה. מאז לא קרה דבר. ח', שביתו הוצת באפריל 2025, העיד כי "אחרי השריפה הגיעו אליי הביתה נציגים מהמת"ק הישראלי ומפקד מהמשטרה. אבל מאז לא שמעתי מהם".

39. במקרים שבהם התושבים הזעיקו משטרה, אך לשטח הגיע צבא, לא רק שהחיילים לא הגנו על הפלסטינים, אלא שיתפו פעולה עם האלימות נגדם. פ', שבבעלותו חלקה באדמות שממזרח לכפר, העיד על מקרה שאירע בנובמבר 2025: "מתנחלים הגיעו לחלקה שלנו, ואיתם הגיע חייל. הוא עמד בצד בזמן שהמתנחלים ניסו לסלק אותנו, ולא עשה כלום. המתנחלים חסמו את הדרך, גם לשטח שלי וגם לכפר עצמו, כדי שלא נוכל לעבור. התקשרנו למשטרה, אבל הגיע רכב צבאי. החיילים שהיו ברכב עצרו ליד המתנחלים ולחצו להם ידיים, מה שגרם לנו לחשוב שהם משתפים איתם פעולה, ולא יעזרו לנו. אחד החיילים אמר לי: 'אני עכשיו פותח לך את הדרך (שהמתנחלים חסמו) כדי שתצא. אבל אם תחזור לכאן, אני אעצור אותך'".

40. ד' מקהילת כעבאנה העיד על מקרה שאירע סמוך למועד בו נאלצה הקהילה לעזוב את מקום מושבה. "מתנחלים הגיעו אלינו בשעת לילה מאוחרת. התקשרתי למשטרה, אבל הגיע צבא. החיילים אמרו לי בכעס שאם אתקשר שוב למשטרה, הם יבואו ויהרסו לנו את הבית".

בכל מקרה של מעבר פלסטיני "יש להעיר חמוש"

41. בכתבתו של אורן זיו ממרץ 2026 שהוזכרה לעיל, מצוטט מסמך שחיברו מתנחלים מאזור דומא ממנו עולה כי הקמת המאחזים מצפון לכפר היתה מהלך מתוכנן. על פי המסמך, המאחזים נועדו "לשמור על השטח הצופה לצומת המועצות, לשמור על הרצף אל הבקעה מצפון לציר אלון וממזרח לציר 5, וכן לשמור על השטח הפתוח בין הציר לכפר מג'דל". עוד נכתב במסמך, כי בכל מקרה של "מעבר פלסטיני מציר הכניסה לדומא צפונה, יש להעיר חמוש" – כלומר תוכנן במפורש למנוע תנועת פלסטינים במרחב.

הפרה מתמשכת של חובות המפקד הצבאי

42. זה שנה שאנו פונים אליכם ומתריעים על ההשלכות הקשות של מניעת הגישה, הפגיעה בפרנסה והאלימות השיטתית שמהן סובלים תושבי דומא, ודורשים כי תמלאו את חובותיכם להגן עליהם, על רכושם ועל זכויותיהם. כעולה בבירור מהעובדות שפורטו לעיל, בשטח לא חל כל שיפור כי אם להפך – טבעת החנק סביב הכפר רק מתהדקת.

43. קביעותיו החוזרות של בית המשפט העליון בעניין זה ברורות: על הרשויות מוטלת החובה להגן באופן אפקטיבי על תושבים פלסטינים מפני אלימות לאומנית, בייחוד כשזו מופעלת כלפיהם באופן סדרתי, ולאפשר לחקלאים פלסטינים גישה בלתי מופרעת לאדמות מעובדות (ראו מהעת האחרונה ממש: החלטה מיום 12.7.2026 בבג"ץ 36119-11-24 עווד נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (תלוי ועומד) (להלן: **ההחלטה בעניין עווד**); עוד ראו: ההליכים המנויים בפסקה 11 לפנייתנו מיום 17.3.2026).

44. בעניין נואג'עה הובהר כי "מצבים שבהם תושבים טוענים כי הם חשופים להתקפות פיזיות חוזרות ונשנות עליהם ועל רכושם הם חמורים וחייבים לזכות להתייחסות אפקטיבית של גורמי אכיפת החוק" (בג"ץ 8117/23 נואג'עה נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, בפסקה 13 (29.7.2024)). ואילו בעניין מוראר נקבע כי "על המשיבים לפעול בכל האמצעים העומדים לרשותם על מנת להגן על ביטחונם של החקלאים הפלסטינים המגיעים לעבודה באדמותיהם", וכן "הגנה על הפלסטינים צריכה להינתן על דרך של הקצאת אבטחה הולמת... והטלת מגבלות שתהיינה אפקטיביות כלפי אותם אנשים המתנכלים לפלסטינים תוך כדי הפרת החוק" (בג"ץ 9593/04 מוראר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון, פ"ד סא(1) 844, בפסקאות 28 ו-31 (2006)).

45. כידוע, לרשות המפקד הצבאי עומדים כלים רבים למימוש חובותיו אלה, כגון הרחקת גורמים אלימים מהשטח, סגירת השטח כדי להגן על התושבים הפלסטינים ואכיפתה כך שתשרת מטרה זו, הסרת חסימות בלתי חוקיות, החרמת ציוד שמשמש להתנכלות והטרדה, ועוד. בהחלטה בעניין עווד הושם דגש על החובה להרחיב ולהוסיף על אמצעים שכבר ננקטו, כדי להבטיח אפקטיביות.

46. בענייננו, חרף הקביעות הברורות הנ"ל, וחרף המצב המשווע בשטח, לא ננקטו כל אמצעים כדי להגן על תושבי דומא, לאפשר להם גישה בטוחה לאדמות, ולמנוע את הפגיעה הקשה בשגרת חייהם ובמשלח ידם. כאמור, גם תקיפות פיזיות, פלישות לבתים, הצתות והרג בעלי חיים לא קיבלו כל התייחסות מצד גורמי האכיפה. המענה שהתקבל מיועמ"ש איו"ש (משטרת יו"ש) והמינהל האזרחי לא טרחו להשיב לפנייתנו) אף הוא אינו מזכיר כל אמצעי שבכוונת הצבא לנקוט כדי להגן על התושבים. באופן אירוני, המענה דווקא מרחיב בדבר הצורך "להקדים תרופה למכה"

ו"לנקוט אמצעים מניעתיים-ביטחוניים כדי למנוע סיכון עתידי", אך זאת רק כדי להצדיק מגבלות תנועה שהושתו על תושבי דומא, ולא כדי למנוע סיכון להם.

47. נקיטת אמצעים כאמור נדרשת גם לאור החובה הפוזיטיבית להבטיח את זכויות האדם של תושבי דומא, בהן הזכות לכבוד ולקיום בכבוד, לשמירת אורח חייהם, לקניין, לשוויון ולחופש תנועה. זכויות אלה מעוגנות הן במשפט הישראלי והן במשפטי הבינלאומי המחייבים את המפקד הצבאי.

48. כפי שתואר לעיל, לפגיעה בפרנסה בשל אי היכולת לעסוק בפעילות חקלאית, לפגיעה באורח החיים (לרבות יציאה לאדמות בצוותא וקיום מסיק) ולערעור החמור של תחושת הביטחון – בבית, בשדה ובדרכים, יש השלכות אישיות וקולקטיביות. הם מקשים על המשך יכולתו של הכפר להתקיים ומציבים את תושביו בסכנה לעקירה כפויה. חל איסור חמור על עקירה כפויה של תושבים מוגנים, והוא חל גם כאשר העברת האוכלוסייה אינה מתבצעת במישרין, אלא על ידי כפיית לעזוב באמצעים עקיפים כמו הטלת מגבלות משמעותיות המשך יכולתה להתקיים במרחב נתון. (ראו למשל, Case 002, Appeal Judgment, ECCC Supreme Court Chamber, 002/19-09-2007, para. 588). למדינה אחריות לפעולות שתוצאתן עקירה כפויה גם כאשר מבצעהן הם אזרחים או גורמים לא מדינתיים, כאשר היא מתייחסת להתנהגות הבלתי חוקית כאילו היא חוקית או כאשר היא מכשירה אותה באופן רטרואקטיבי (Art. 11 of the International Law Commission (Draft Articles on State Responsibility)).

49. במסגרת מענה היועמ"ש הובאה הטענה כי בעניין הסרת החסימות הבלתי חוקיות עלינו לפנות, בנפרד כביכול, למינהל האזרחי באמצעות הייעוץ המשפטי של משרד הביטחון. ביחס להפרדה מלאכותית זאת של המינהל האזרחי מיתר גופי האכיפה, והפנייתנו לקבל התייחסות מנותקת כביכול, נבקש להפנותכם אל עמדת המדינה עצמה בתגובה לעתירה שעסקה בפיצול הסמכויות והייעוץ המשפטי בצבא ובמינהל האזרחי (ראו תגובה מקדמית מטעם המדינה מיום 6.2.2025, במסגרת בג"ץ 69755-09-24 האגודה לזכויות האזרח נ' שר הביטחון (29.1.2026)).

50. לנוכח כל האמור, הנכם מתבקשים לנקוט בדחיפות את הצעדים הבאים:

- א) לעשות שימוש בסמכויות המפקד הצבאי ככל הנדרש כדי להגן באופן אפקטיבי על תושבי דומא ורכושם – בתוך הכפר, במרחב החקלאי סביבו, ובדרכים באזור דומא. בכלל זה, לשקול סגירת שטחים אלה בפני ישראלים שאינם מוזמנים על ידי תושבי המקום. יודגש כי יש להתיר לפעילי נוכחות מגינה לשהות במקום על פי בקשת התושבים.
- ב) לעשות שימוש בסמכויות המפקד הצבאי כדי להרחיק מתנחלים אלימים מהכפר ומסביבתו.
- ג) לבטל כל החלטה בדבר הכשרה או תכנון הנוגעים למאחזים אלימים המצויים במרחב הכפר.
- ד) לבטל כל הקצאה למרעה שניתנה לתושבי מאחזים אלימים המצויים במרחב הכפר.
- ה) להבטיח לתושבי דומא גישה בטוחה לאדמות החקלאיות ולשטחי המרעה.
- ו) להסיר את החסימות הבלתי חוקיות שהוצבו באזור דומא (מיקומיהן נמסרו לכם בפניותינו הקודמות) ואת החסימות שהוצבו על ידי הצבא.
- ז) לאפשר באופן מידי את תיקון תשתיות המים והחשמל שנפגעו על ידי מתנחלים, תוך אבטחת הפועלים.

ח) לחקור באופן אפקטיבי עבירות שבוצעו נגד תושבי הכפר, ולמצות את הדין עם העבריינים.
51. ככל שקיימים הסכמי הקצאה במרחב הכפר, נבקש לקבל העתק מהם לידינו.

בברכה,

הילה שרון, עו"ד